

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Éves évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Hídföldre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZASZ FERENC.

Lapfelnézőnő: MINERVA R. T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és Irodahelytartás:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám

Halottak emlékezete

A mindennapi életben, akár a politika, akár a közélet talain naponként emlegetjük az élöket. Egyiket érdemről, a másikat érdemeim felül, de emlegetjük, és az nek nagyon jól esik, ha emlegetjük őket, ha elismer- érdemeiket, kiemeljük kiválóságukat. Csak azt nem

veleik, ha a gyarlósá- kal emlegetjük. Pedig gyarlóság velünk léteik emberrel, amolyan átlanos születési liha, yet enyhíteni lehet, kiküszöbölni soha.

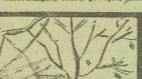
S ha már az élöket an gyakorta emleget- un, akkor a halottak is érdemlik, hogy egy- erendően egyszer áll- anosságban róluk is emlékezzünk. Aki he- ezle földi életét és lltözött az örökkéva- rgha, annak már sem- szüksege arra, hogy élök naponként em- essék. A halál pontot z a földi életre, s az zlet, helyesebben a li élet folytatása az lkkiválóság, határola z már nem tartozik az kére. Ott más törvé- k rendelkeznek a lé- nek, mely a test rom- doságától megszaba- va vagy igen, vagy v, de valamiképen föl- enül elhelyezkedik a világl élet végtelen tetei közé.

A kegyelet azonban, ny állandóan hatja vi- zart az élők lelkeiben. gy évben egyszer, a ha- ltak napján általában, úgyszólván intéz- nyvesen nyilvánul meg anema sírok nema la- zával szemben. Alig un az élők között valaki akinek ne volna halottja.

És nem kötne egy sír a kegyelet kötelességhez. Aki- k nem lenne öfkéntelenül szinte szükség szerien az és, hogy even az egyetlen napon többet gondoljon ra, akinek ő vagy aki neki az életben kedves volt, degalább addig gondoljon rá, amíg a sírján meggyű- t gyertyácska légi. Hiszen a novemberi szél olyan orosan sietteté éni, homvárad azt a gyertyácskát...

És ma, amikor térben erővel dől meg a háború és a terekenek deréki verbes állva, azat az eles kaszajú hálál, sokkal több elmélyedéssel, sokkal nagyobb kegye-

lettel illik az elköltözötték emlékét felidézni. A hazáért ontani vért, a hazáért halni meg, a legcsebbes emberi, eselekedet. Aki a haza védelmében áldozza életét, az nem magánérdekeket védett, hanem védte egy nemzet életét, biztonságát, létét, jövőjét, melyhez ő maga is hozzátartoz-



zott. Minden ember, min- den katona, aki életét adja megvédésért, hazá- jáért, őcső vértanú, akinek létét a nemzet lelkeiben, ebben az örök ké tartó nagy, élet könyve- ben végig meg kell őrizni.

A magyar nemzet ma is vérzik. Ország-vilá- zól bámult katonái mög- z a magyar nemzet- diességére jóvendő újabb eris alapját rakják is, melyet sem idő, sem el- lenség szót nem rombol- hat. Ifjalt életék, mük- nek erejét, tehetségét hosszú időn át haszno- sílhatta volna a nemzet, dolgozva ennek szembe- nézni a kálifalát egy es- méért, a nemzet életéért, s egy fényért, a haza földjéért, testvérért, gyer- mekért, családért... Szeg- tehat a haza védelmé- ben elhaltak emléke sa- g övnek ezen a napján kü- löns kezyelelett gondol- junk katonáinkra, kik nek reményteljes, nem egyszer sokat igérő ifj- tal életére a hősi halál emberi gyásza borult. Az élöknek fájdalmas az ő elmúlásuk, de gondol- janak arra, hogy a ha- záért szenvedett hősi halál csak termékenyíti a nemzet lelket, növeli erejét, építi, bizakod- sít és lendületet ad újabb áldozatok vállalására. És bizo- nyára sokan vannak, akik hősi halottjuk hantján nem gyújthatják meg a kegyelet lángjait, mert ki tudná meg- mondani, hogy a haretérek melyik pontján fedték tüme- sirban halott bajtársaival együtt. Fájdalmas, de ez csak növelheti a kegyelet erejét, a szeretet azleget s az emlé- kezés tartósságát. E hősi halottak jelképes sírhantja mind- nyáruk lelkeiben emlékedik. Nem gyerekek, családok, tes- tülétek, hanem az egész. Jérvetemes nemzet végül retek lelkeiben láthatatlan, de mégis lángzall lobogó tűzét, s en- nek fénye mellett föltekedik meg az emlékezés szellemével.

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A szövetségi mozgalom első évi eredményei

A Szövetségi Értesítő érdekes összefoglaló cikkben számol be a bevonulás óta eltelt egy év szövetségi mozgalomának eredményéről az alábbi közleményben.

Az elmúlt egy esztendő nem lehet a rendes időmértékkel mérni. A feladatok, amelyek reánk vártak, s amelyeket haladéktalanul vállalnunk és teljesítenünk kellett, máskor egy évtizedre is elegendők lettek volna. Nemesak a régi romokat kellett eltávolítanunk, hanem nyomban az új építműnk-hoz kellett hozzálátunk, hogy megteremtjük az ősi rögön a magunk igazi otthonát. És ebben a feladatban különösen súlyos tennivalók vártak reánk, erdélyi szövetségekre.

A szavakkal ki nem fejezhető öröm izgalmainak elmúltával megkezdődtek a dolgozások napok. Mindenekelőtt számot kellett vetnünk magunkkal; hány szövetségeztünk került vissza az édes hazába s milyen állapotban? Az eredmény vizsgálata és egyben elszámoltató is volt: számos tagszövetségünk maradt kívül az újonnan megvont határokon. A felszabadított területre eső szövetségeztünkkel azonnal megindult a szervező munka, hogy a megmaradtakat megerősítsük az ideiglenesen elvesztettek helyét újakkal pótoljuk.

A szövetségi gondolat hatalmas erővel lángolt fel Erdélyszerte, városokon és falvakon egyaránt.

A mai sorsdöntő időkben különös súlyt kap a körülmény, hogy miképpen tudjuk önellátásunkat megszervezni. Az erdélyi tejjgazdálkodás, burgonya és faértékesítés megszervezése jórésztben reánk várt. A földművelésügyi kormányzat az erdélyi tejtermelés, feldolgozás és értékesítés megszervezését Szövetségünkre bízta, mint amelynek ezen a téren évtizedes tapasztalatai és érdemei vannak. Szövetségünk vállalta is ezt a feladatot s amint a gyakorlat már beigazolta, teljes sikerrel. Egymástán épülnek ki az új szövetségi tejjazások s reánk várt a juhgomolya-termelés megfelelő értékesítésének komoly munkája is.

Erdély legnagyobb kincsének, a fatermelésnek és erdőgazdálkodásnak szempontjából nagy, elhatározó szerep vár a szövetségi mozgalomra. E téren elsősorban a közbirtokosságok és a székei erdővagyonok tulajdonosai jelentkeztek, melyek a múlt hibáinak jóvátételét, a rablógazdálkodás megszüntetését a korszerű kitermelést és a kitermelt anyagok hasznos értékesítését szövetségi úton tartják egyedül megvalósíthatónak. Az eddigi eredmények már bízón biztatóak és a további sikerek zálogát jelentik.

Az erdélyi háziiparnak el kell foglalnia azt a helyet, amely a rendkívül fejlett háziiparban megilleti. Itt is előljár Szövetségünk, Pitvar háziipari szak-

osztálya révén, amely nemesak a népiiparral közö falvak számára biztosít állandó munkalehetőséget és ezzel együtt állandó jellegű jövedelmet, hanem számottevő mértékben hozzájárul a háziipar vonalának fejlesztéséhez és termelésének növeléséhez is. A Pitvar szövétanfolyam megnyitása elhatározó lépés volt ebben a tekintetben. A szövétanfolyam átvitt sikere igazolta a határozás helyességét és szükségességét. Az erdőháziipar továbbfejlesztése a mai önellátásos idők egyenesen országos érdek. Ervegett biztosítanunk a háziipar nyersanyagellátását, a len- és kőszalmatermesztés felkarolását, tiloló üzemek felállítását.

A magyar falu sorsa és jövője szorosan elvárt a hitelszövetkezetek munkájával. A hitelezettség döntő mértékben a hitelszövetkezetek hálózatára hárul. A birtokvásárlás, földszerzés jórészt nagy nemzetpolitikai feladatát mi segítjük Erdélyszerte, amiképpen az állatlállomány növelésének gazdasági felszerelés feljavítása végett a szükséges kölcsönöknél is hitelszövetkezeztinkhez fordulhat a falu népe. Különös gonddal végzik ezt a hivatást a hitelszövetkezetek a szórónyvidékeken, ahol minden lehetőleg meg kell tennünk a hosszú évtizedek óta elszigetelt vidékek felkarolására és megerősítésére.

A tejjelállítás és tejjfeldolgozás ügye mérföldesekkel halad előre. Marosvásárhelyi közgyűlésszerű női beszámolója már páratlan eredményekről említett egy a téren, pedig azóta újabb munkatetteket hódított meg a szövetségi gondolat az erdélyi tejjgazdálkodás terén. A magyar jogrend nem tűri meg azt a spekulációs rendszert, ill. rendszertelenséget, amely eddig az erdélyi tejjelton divott. A rendszerentés pedig könyörtelenül irtja azokat a káros elemeket, amelyek eddig tejjelmező gazdatársadalmunk és tejjfogasztók közösgünk hátán élésködött. Ebben az új, igazságos rendszerben új lehetőségek nyílnak tejjszövetkezetek előtt s a jelek szerint az erdélyi városok tejjel és termékekkel való közvetlen és intézményes ellátása is a mi feladatunkká válik, mert így követeli ezt a termelő gazdák és a városi fogyasztók együttes érdeke.

Amiképpen a kisebbségi sors mostohaóságát úgy ma is megmaradtunk az erdélyi magyarság legértékesebb, legszármottevőbb és legfejlettebb gazdasági szervezetének. Jog és kötelesség ez egyaránt. S mi esztől is mindkettőt helyt állunk megköveteljük a bennünket, munkánkat, eredményeinket s a mögöttünk álló magyar tömegek életsorsát megillető jogainkat s ugyanakkor fenntartás nélkül megköveteljük a magyar sors és a magyar jövő által előírt kötelességeinket. Így indulunk a második magyar esztendő elé.

DÉSEI

Iményei

vitéz a végzet

Csak a magyar

szíjaitól

köl a lélek

nemcsak a

szívben

de a lélek

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

a magyar

szíjaitól

hőrkötő legboldogabb pillanata: a kintüetés kiosztása. Akor összegyűl a század és az előjárók kiosztják a háza, az egész nemzet ajándékát a hőmek, a befeláldozó katonának, hogy a megkülönböztetett kintüetésességére válják, de egyben szőző, további munkára serentő is legyen. Ezt a pillanatot hős honvéd nem felejtí el sosem. Legszebb emlékei közé írja a szívébe, hogy aztán büszke lélekkel mesélje el gyermekeinek, unokáinak...



Alkalmos...

Katonai hatóságok itt nálunk Erdélyországban, oroszát hirdettek. Sok-sok erdélyi ifjú áll most a porce alá, hogy megmértelessenek szellemi és testi von, alkotmasuk-e a háza szolgáltató.

A budapesti pályaudvara a napokban magyar becsültzállító vonat érkezett. Sebesült katonákat azok háza feltő gondossággal, hogy ilthon ápolják, kezelik őket. Még a nehéz sebesültek is vígan, a jőőbe retett hittel és reménységgel mondták el élményeiket, ismét bizonyosság adták annak, hogy katonacsemet vagyunk és megálljuk helyünket a legkeményebb harcokban is, hogy fajtánk ne jusson ismét szolgáorba, hanem szellemi, lelki értékeit fejlesztesse, anyagiakban pedig gyarapodjék, hogy ne csak oroszok jussanak az élet asztaláról a magyar embernek.

A mult világháborúban, amint tudjuk, fertőzött, degen szemem csalta meg és vezette félre a magyar közvéleményt. Pótlásteges, hogy katonák legyünk, mondták ezek az álpróféták. Mivevaló, hogy ember tudatosan és akarattal ölje a felebarátját? Szerintünk honvédségre sincs szükségünk, hisz ügyis kis nemzet vagyunk, a népek és fajok küzdelmében ügyis alól maradnánk. Milyen balga beszéd!

Mikor házunkat, vagyonunkat, szeretteinket tűrvész fenyegeti, vagy az őrviz pusztítása, nem megyünk-e mindnyájan segíteni? Most az összes magyar házakat, kicsiket, nagyokat egyformán szőnyű veszély fenyegette, mindent amit a magyar ugaron, gond, öröm, bánat, élet jelentett. Szovjetoroszország Magyarországot akarta elsősorban meglámadni, hogy feladja otthonainkat és szolgáorba juttasson mindnyájunkat.

Ebben a háborúban eddig nem tapasztalt módon jutottak szerephez a gépek. Gépek, gépek mindenütt, egymás ellen. De a harcot nem a gép dönti el, hanem az ember. Milyen az az ember, aki a gépet kezeli? Egyes, befeláldozó, gerinces, öntudatos katona-e, vagy csupán egyetlen eszoldo, aki az első alkalmat keresi, hogy megfutamodjék.

Erdélyi magyar ifjú! Mikor az orvos mércéje alá állsz, mikor előjáród kiosztja neked honvédfelszerelésedet, gondoldj arra, hogy azért kell katonáskodnod, hogy megtanuld mindazt, amit cselekedned kell akkor, ha magyar közösségünkkel, hazánkat meglámadja valaki.

Katonája minden népnek van, még a legutolsó is. A győzelmet nem a mennyiségek érik el, hanem a katona lelki ereje, minősége, öntudata, nevelése. Ha a bolsevizmus veszélye el is mult, ne felejtjük el, hogy vannak még mások is, akik suynyi módon arra tesznek, mikor tehetik semmire azt, amit a magyar állan, amit az ösök felépítettek, hogy ostán cinikus mosolyal felfalják, ellopják mindazt, ami számunkra, a mi tulajdonunknak rendeltetett!

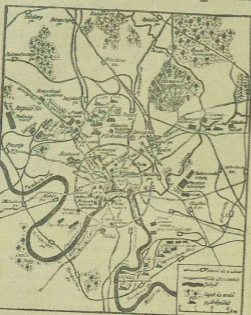
Legyünk büszkék és holdogok akkor, mikor felhangzik előjárónk szava:

Alkalmos! Alkalmos és méltó vagy arra, hogy te is azoknak a sorába lépj, akik védelmezni és ottalmozni hivatottak hazánkat, fajtánkat, a magyar hegyeket és vizeket.

Zrinyi Miklós, a költő mondja:

A dicsőség nem kicsiny dolgokban található meg, hanem a nagy és kiváló cselekedetekben.

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje



Moszkva felé. A haditörténelemben páratlan gyorsasággal nyomul előre a német haderő a vjaznai és brjanski bekerítő csatákban Moszkva irányába, s az óriás harapfogót Kalinin és Orel városok között áttörtetlen acélfalá sűrítette a beérkezett hadosztályok ereje. Az acélfal napról-napra szorult és a legújabb jelentések arról számolnak be, hogy Moszkva külső erődvonalát széles vonalban áttörték: egyes helyen 40 kilométerre közelített meg a várost. A szovjet romlott szíve körül szüntelenül dörögnek az ágyuk, a város hadiipari telepeit és pályaudvarát szaggatják a német bombák, a vasutonalak szüntelen a forgalom, a vezetőség pakol és 32 telerakott teherautóval viszi a szovjet uralkodás irásba temetett szennyét, a diplomáciai testület biztonságos tájakra utazik, s a város népét véres rendszabályokkal igyekezik visszatartani a meneküléstől a kétségbeesett terror, mely remegve várja az utolsó esapást. Moszkvát, a szovjet életének és fentmaradásának jelképét végveszedelem fenyegeti. Pedig a várost babonás legendák övezik, melyek bevehetlenségéről, örökkévalóságról hazudoznak az orosz millióknak. Lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, beteljesedett Moszkva végzete is. Mert be kell teljesednie. A szovjet elleni hádjárat a katonai mellett teljes erkölcsi eredményt csak akkor ér el, ha Moszkva elesik. Ez oly lebecsülhetetlen politikai siker, melynek várható következményei ma még be sem láthatók. Moszkva a szovjet rendszer politikai felszámolását jelenti Európában. Hogy mit fog kezdeni Sztalin — ha ugyan őt is romjai alá nem temeti ez a világtörténelmi jelentőségű összeomlás — az Ural hegységén túl, tehát Ázsiában a tőnkreveti sere-

gek száználmas roncsaival, az Európát már fogja érdekelni. Legfőlegb majd Japánt fogja érdekelni, melynek Ázsia rendezése tartozik majd a adatkörébe. Eszakon Leningrád sül és porlad a örülkerítés pokoli lángjában, lent Kiev ormán német terpeszkedik long, s a szmolenszki térség közepén leteszket Moszkva, a hatalmas, a félelmes, a szovjet életét és halálát jelentő Moszkva, melyről a világokban megirattott, hogy cseletével egy új és nagyobb világtörténelem kezdődik.



Tűszok tragédiája. A német haderő által szállva tartott francia területen fekszik Nantes város, melynek német katonai parancsnokát orosz meggyilkolták. A német főparancsnokság erre francia tuszt (akiket a közrend fenntartására bízottak), mintegy zálogként őrizetbe vettek) agyonlőtt. S mivel a tetteseket október 23-ig nem sikerült kézrekeríteni, még 50 tuszt agyonlövésével torol meg az orgyilkosságot. Az európai nemzetek közti datában ott él a kitörölhetetlen gyanú, hogy a tettesek, akiket a francia rendőrség a legúszasabb keresdacrára sem tudott kézrekeríteni, — az angol titkiszolgálat emberei voltak, akik idejében egérszű nyertek, s az orgyilkosság gúzatéttel 100 ártatlan francia férfinak okozták halálát. A hadijog kemény adott esetekben rendkívül kegyetlen. De egy meg szállott országban a rendet, a fegyelmet nem lehet másként fenntartani. Köztudomású viszont az is, hogy a megszállt németek a legemberibb bánásmódot alkalmazták a francia területeken a lakossággal szemben, tehát nem szolgáltattak okot ilyen merényletekre. A feltéves tehát nem jár téves átlakon, amikor angol ügynökökre gyanakszik. Ez a merénylet azonban nem befolyásolja a német-francia viszonyt. Németország be akarja fejezni a háborút. Franciaország békére vágjuk.



Újabb idegesség. Ott túl, a fájdalmasan megvont országhatár rácsin egy idő óta megint indokolatlan idegesség nyomai tapasztalhatók, melyek a szomszéd ország sajtójának nem épen európai színvonalú hangjában nyilvánulnak meg. Nem tudjuk, miért. A magyar sajtó, melynek fontos közéleti és társadalmi problémái vannak, nem tördöki a derék szomszédal. Nem is akar. A túlorzági sajtó azonban nem tudja befogni a száját és mivel nem képes egyőbre, nyelvet öltöget és köpköd. A külpolitika európai szolgálata nem nyelvélésből és nem köpködésből áll. Ezt a magyar nép és a magyar sajtó eddig is tudta, de felőttek és műveletlen oktatására nincs idete vállalkozni. E helyett továbbra is megmarad abban a komoly és türelmes zárkózottságban, melyet eddig is megőrzött. Tur és halgat, ameddig magasabb érdek parancsolják és nemzeti becsülete elbirja. Reméljük, hogy nem kényszerítik a végső határig.

Gabonahíány Szibériában. Mint a közlő „Yomiuri Shimibun” karbini tudósítója jelenti, Szibériában a tavaj már betekkel ezéltől hozzáadott a gabonaföldök learatásához, mint csak az érés első jeleit mutat. Erre a sietségre az adott okot, hogy különösen Kelet-Szibériában, ély nem tudja magát gabonával ellátni, a szállítási nehézségek miatt elemlyhny lépett fel. A tudósító megjegyzése szerint Kelet-Szibéria m bonaszükségletét Nyugat-Szibéria m képes fedezni, úgyhogy Szovjet-roszország árszáj része ebből a szempontból is az európai Orosz-szagra van utalva.

Kína hadvezérének felesége váltojn Angliát. Csangkaisek marsall-tesége legutóbbi rádióbeszédében, mint Sanghainól jelentik, azzal változta meg Angliát és Amerikát, hogy észsínü néjéket folytatnak és nem színték Kínának, mondotta keserű ungon a tábornagy felesége, az többi években ugyanannyi kárt okoztak az ellenséges hadak, mint mennyit barfai ellentmondó magartása következtében kellett elszendnie Sanghai politikai köreiben az a beszéd, melyben Csangkaisek szszony először emelt szót az angol-zások ellen, igen nagy fellüést keltett.

Bulgária első műkértész-iskolája. Bár a bolgár kertészek nemcsak nálunk, hanem majd egész Európában kitünő hírek örvendnek, a műkértészetnek Bulgária eddig csak kevés figyelmet szentelt. Hogy ezen a híányon segítsenek, Bulgáriában most megnyitották az első műkértész-iskolát, mely máris nagy érdeklődést keltett.

Lelőti angol gépek Málta felett. Az olasz főhadiszállás közléménye szerint a hadtengerészet repülőgépei szerdán délután eredményesen gép puskázták a máltaibai, málta repülő-teren földön tartózkodó ellenséges repülőgépeket. Ezt követőleg vadász-gépek megfutamított egy ellenséges alakulatot és légi harcban hat Hurricane mintájú gépet lelőttek, ezekből egy hetediket súlyosan megronzáltak, annyira, hogy az is elvesztettnek kell tekinteni. Minden repülő gépnük visszatért egytelteleg gép rongyulódott meg.

Fontos közlemény állattartó gazdálkodóink részére.

Számom gazdálkodóink van, aki állattartásban a ma már nélkülözhetetlen PEKK és FUTOR beszerzési helyét és alkalmazási módját még nem ismeri. E célból lapunk 703-ik oldalán érdekelő gazdálkodóink számára egy kiöföltendő és lapunknak beküldendő öszszeállítás közlünk.

A megfelelő rovatokat mindenki a saját állattartományának megfelelően töltse ki (az őt nem érdeklő részt húzza át) és kiadóhivatalunknak küldje be. Érdeklődésére a választ díjmentesen megkapja. A beküldéssel kapcsolatos 20 fillér bélyegköltéget a kiadóhivatal akként téríti vissza, hogy ez az előfizetési díj legközelebbi beküldésekor az illető beküldő gazdálkodóink által levonásba hozható.

A zsidókkal hasznos munkát végeztek Németországban. Bizonyos idő óta a német birodalom városai különleges intézkedéseket bajtárnak végre a zsidókkal szemben. Ezekkel kapcsolatban most kérdést intéztek német illetékes helyek, ahol azt választották, hogy hadigazdálkodási intézkedésekről van szó, amelyeket a különleges körülmények lettek szükségesek. A hatóságoktól érendelt intézkedésekhez további magyarázatra nincs szükség. Arnyit azonban tájékoztatásul megjegyeztek, hogy azok a zsidók, akiknek öt kell hagyniok eddigi lakóhelyüket, nem gyűjtőtáborokba vagy fogházakba kerülnek, hanem hasznos munkára alkalmazzák őket.

Irak megszakítja diplomáciát öszszeköltését Japánnal. Mint Bagdadból jelentik, az iraki kormány elhatározta, hogy megszakítja diplomáciai kapcsolatát Japánnal.

Japánnak mindenáron be kell fejeznie a Kínával való viszályt. A Corriere della Sera tokiói levelezője beszámol Koga altengernagynak, a kínai vizeken működő japán hajóhad új főparancsnokának első stábjóvlatkozásfáról. Koga kijelentette, hogy a nemzetközi feszültség egyre nő és Japánnak épp ezért mindenáron be kell fejeznie a Kínával való viszályt. Japánnak evéghő latba kell vetnie minden segélyforrását, mert el van szánva arra, hogy evézeltesen fejezze be a harcot.

ANGORAGYAPJUT

110 pengős lig-örig bár mely lya vagy nagy mennyiségben készpénzért vásárol vagy angolafonalra átcsérél grófi Károlyi Józsefné gépi öszmü lonodája. „ANGORATEX” Angora fonal és készítő aitt. Budapest, IX Vaskapu-u. 33.

Sataya az amerikai flutalság. Roosevelt elnök a saját képviselőit előtt maga is beismerie, hogy a sor alá kerülő amerikai ifjúságnak csupán a fele válik be. A legutóbbi sorozáson alkalmatlannak nyitvintott egy millió emberből százszázert azért kellett visszautasítani, mert analfabéták voltak, míg négyszázszázert testi vagy szellemi gyengeség miatt volt alkalmatlan.

Nem nyílt a helyzet Japán és Amerika között. A Resto del Carlino washingtoni tudósítója szerint Amerika és Japán között semmit sem nyílt a helyzet. A Washington News megerősíti, hogy a csendes-óceáni háború veszélye egyáltalán nem csökkent, jóléhet az új japán kormány hajlandó folytatni a tárgyalásokat az Egyesült Államokkal. A lap megállapítja, hogy Tojo tábornok nemcsak a japán háborúspár-

ABLAK

A szomszéd ország hadijelen-tése példátlanul helyesdesével hárangota be, hogy bevontul Odesszába, melynek kapuja előtt hónapok óta állott és nem tudott előrehaladni. De aztán rövidesen kinyitvánt az igazság a színes hadijelentések burkából. A szervezet csapatok ellenállás nélkül vonultak be a városba. Tehát nem úgy, ahogy a németek eszmélták, faluról-falura, ember ember ellen, hanem szuzgodna, rendben, mintán az ellenség jóval előbb már kivontul onnan. Azok előtt, akiket egyes haditegyek nem kápráztattak el, tudott dolgoz, hogy a német és a vele müködő többi szíveslétes haderők akéleiben érelette meg azt a körülményt, hogy az Odessza előtt hónapok óta vesztelő felémelte hadsereg kockázat nélkül besétálhatott egy katonailag kiürített városba. Ilyen séta-bevonulásokra mintha emlékeznék 23 év távlatából. Emlékeznük is. Hogyne. A városokban háborútól fardt és fásult polgárok — és katonák egyaránt se. És talaj, a bevonulás. Epen, mint Odesszába. A történetem merészemlék néha, hogy furesa képeket elevevitsen fel...

VAKABLAK

Egy kiváló angol egyházi lap (P) a következőket írta: „Hát nem mi, angolok vagyunk az isteni igazságtévis és isteni megtorlás földi eszköze? Ilyenformán hogyan lehet a mi ügyünk rosszul? Vagy talán az esetben az élt és földi bíró nem azt teszi, ami helyes? Ha most azonban eszben hagyva bennünket, akkor gyanussá válik előttünk egész jellegem... Mit jelent ez az istenkáromlás egebet, mint azt, hogy az angoloknak már nyakig ér a víz, lassan kezdik elviesztelni legadásunk kúrtját hidegvérüket és tehetetlenségükben perbe akarnak szállani az Istennel. Ha rosszul megy a dolguk, Isten az oka, ha nem harcolhatnak többé, Isten az oka, ha futni kell, mint megriaszított patkányoknak a német stúkáknál, Isten az oka, s ha elvesztik a háborút, Isten lesz az oka. Mikor az ember Isten ellen lázad és ríza feléje az öklét, ez már a kétségbeesés bizonyága. Anélkül van oka a kétségbeesésre, de lázadásra Isten ellen semmi jóca. A veszedelmet maga zúdította a saját fejére, s ha elmerül benne, ez lesz az ő megérdemelt sorsa. Úgy látszik, Isten is ezt akarja...

tiak vezére, hanem határozottan tengeriarbát és ezért választotta munkatársul a külügyminiszteri székbe a németbarát Togot. Amerikában nem tartják kizártnak azt sem, hogy Togo tábornok Szibérián ellen intéz támadást, Az angolszász és szovjet erőket ugyanis most teljesen leköti a hatalmas német támadás és így Japánnak kitűnő lehetősége van arra, hogy kihasználja a kínálkozó alkalmat. Ha Japán elzárna a Vladivosztojk felé vezető utat, a szovjet nem kaphatna semmit Amerikából s ez egyuttal a szovjet ellenállás végét is jelentené. A Fehér Ház jelentése szerint néhány napja a Szovjetunióknak szóló amerikai anyagszállítványokat Archangelszken át bonyolították le. Tehát nem Vladivosztojkon át.

Elsüllyesztették a világ egyik legmodernebb tartályhajóját. A 9552 tonnás ürtartalmu „W. C. Taegler” nevű tartályhajót Angliába vezető útján elsüllyesztették. A „W. C. Taegler” a világ egyik legmodernebb és legnagyobb tartályhajója volt. A tartályhajó nem amerikai lobbogó alatt haladt. Azt azonban nem lehetett eddig megtudni, hogy a „W. C. Taegler” fedélzetén panamai lobbogó volt-e, vagy pedig az Angliának átengedett amerikai tartályhajók közé tartozott.

„Japán harcolni fog érdekeiért az Egyesült Államok ellen is.” A Japan Times and Advertiser folytatja Japán békefáradozásairól szótó fejtegetéseit és kiemeli Japánnak azt az elhatározását, hogy a béke érdekében szőljön. Japánt azonban semmiféle fenyegetéssel sem lehet megfélemlíteni. Hatalmára támaszkodva fogja Japán a háborút vagy a békét várni. Az őt bekerítő nemzetek most választhatnak. Ha szükséges, Japán érdekeiért harcolni fog az Egyesült Államok ellen.

A megvert Timosenko tábornagyot elesapta Sztalin. A Reuter-iroda moszkvai jelentése szerint az arcvonal középső szakaszának parancsnokává — beleértve a moszkvai arcvonalszakaszt is — Zsukov tábornokot nevezték ki. Timosenko tábornagy más szolgálati beosztást kapott. A keleti arcvonal középső szakaszának a szétugrasztott szovjeteroéktől való megtisztítása során német katonák október 22-én ismét foglyulejtek egy magasrangú szovjetbiztost. Az elfogott liszt Visnyevszki altábornagy, egy szovjet-tartalékhadserg parancsnoka. A Moszkva ellen most megindult támadásnál, amely többszáz kilométer széles fronton folyik, az ősz széles német erőket harcbevételre, amelyek a brjanszki és vjazmaibekkerlió családokban résztvettek. Moszkva környékén a vasutvonalakat és utakat a német léghaderő folytonos támadásai amnyira lönkretették vagy megromgálták, hogy azokon a szovjet-hadvezetőség nagyobbabszábi csapatmozdulatokat nem hajthat végre. A moszkvai térség mellett a Donecmedence a jelenlegi német hadműveletek második fontos színtere. A helyenként mkaacsul védekező ellen-

ség ellen folytatott állandó harcokban a német csapatok az egész arcvonalon tovább nyomultak a legutóbbi napokban, úgyhogy a német csapatok ennek a területnek minden fontos városát megközelítették.

Charkov elesett. A keleti fronton az eszöések által felzótott, egyenként moerasassá vált falak időjárás minden nehézsége ellen változatlan erővel, lankadatlan türellemmel tart az előnyomulás. Azonban védőőparancsnoksága után nagy eredményt jelentett be: Charkov és a tőle 75 kilométerre északra feletrő fekvő Belgorod közlekedési csomópont megszállását.

A németek széles vonalon áttörték Moszkva külső védelmi vonalát. A keleti front harcairól a német irati iroda a véderőőparancsnokságok a vezéri főhadiszállásról kiadott következő hivatalos jelentését közölte: „A nehéz időjárás viszonyai ellenére a szovjetfőváros külső védelmi vonalát az utóbbi napokban délnyugatról és nyugatról széles vonalon áttörtük. Az élen tannádó csapataink helyenként Moszkvától 100 kilométerre küzdöttek előre maguk Moszkvát a csüörtőrtkre virradó eszöszaka is robbanó és gyújtó bombákkal árasztottuk el. A német távirati iroda jelentése szerint október 22-án a Leningrádbba bezárt szovjeteroémét sikertelen kísérletek tettek német vasgyűrű áttörésére. Valamennyi szovjetttámadás meghiúsult bár a támadásokot erős tüzésérgi előkészítés előzte meg. A holszevikói súlyos vérvesztésegeket szenvedő kitörési kísérletek részben már német tüzésérgi tűzben megsemmisültek, részben pedig az összpontosított német géppuska- és tüzésérgtűzben omlottak össze.

Gazdák Biztosító Szövetkezele

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedi állami érdekeltsgü, szinmagyar biztosító szövetkezele.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyeképvisletek minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

HIREK

Reményi Sándor halála. Erdélyi költője, Reményi Sándor, hosszas szenvedés után, 1944. október hó 24-én, 76 éves korában, a romániai Sărbăntolca városában elhunyt.

Reményi Sándor 1868. június 26-án, Emléket minden magyarra emlékeztető szöveggel, a magyar irodalmat súlyos veszteséggel érte a kültő halálával, melynek híre az országban hamarosan ismertté vált. A költő halálának híre az országban hamarosan ismertté vált. A költő halálának híre az országban hamarosan ismertté vált.

Érdekes külpolitikai irat. A külpolitika két rendkívül érdekes, terjedelmes könyvben ezúttal a Franciaország, Jugoszlávia és Görögország elleni háborút okozó külpolitikai és egyéb okok az első, vastagabb könyv „A háború vezérlés titkos iratai” című regény érdekességével

mozgalmasságban tárja fel azokat a tervekét és szándékait, melyeket a francia vezérkar Németországgal szemben fogantatott és szerzett volna háború esérére. A második könyv „Bizonyítékok a Jugoszlávia és Görögországgal való kapcsolatokról” címet viseli. A könyv világossá válik az az elhatározás szerepe, amit a háborúk mesterséges előidézésében Anglia játszott. De megvilágítást nyer az az is, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a külpolitikát a háború elkerülése érdekében törekedett. Nem hallgattak rá a háborúba kényszerítették Németországot. — A háború felelőssége az, akik előidéztek. A felelősség az, s a háború magyát elhívták, s a háború magyát, amit megérett.

Saládvédelmi alap — gyermekek számára. Sopronban kijelölték a saládvédelmi alap által épített 35 szobát a tulajdonosait. A 35 új hazulajárókban 244 gyermeke van, köztük 100 magyar jelenti a legelőcsészés létszámot, viszont van olyan család is, ahol 13 gyermekről kell gondoskodni

MELEG HOLMIT A HONVÉDEKNEK!

November beköszöntével hideg szelek fújnak. Az utcákon megszaporodtak a tűzfővel megrakott szekerek, a reggelentint iskolába siető gyermekek meggyorsították lépteiket, hogy hamarabb elérjék a tanterem kellemes melegét, az emberek előszedték béléltel ruháikat és az útlelek kirakataiban is megjelentek a téli holmik.

Igen, hidegebb szelek fújnak... De nemcsak az öldött magyar síkságon és hegyeink között, hanem messze túlünk keletre, a Dnyeper partján, a Fekete-tenger mentén, az orosz steppeken és a végtelen ukrán mezőkön is. Ott is a tél kopogtat a küszöbön és ott is a mi apáink, testvéreink, fiaink, a mi véreink vannak.

Ugy fordult a történelem szekeré, hogy a magyar katonáink el kellett hagynia évezredek öröklét és idegen földön kell küzdenie a legzsebbebb emberrel és egyben a legmagyabb jogunkért: hazánk sorsának jobbrafordulástért, jövőnk egének kiderüléséért, keresztény kultúránk megtartásáért. S ebben, az évszázadok távlatát megnyitja, nagy történelmi küzdelemben egyéink ki kell ennünk részünknek nekünk is, akik itthon vagyunk, itthon maradtunk!

Az ország Első Asszonya, Kormányzó Urunk Hitvese szavai emlékeztetnek bennünk arra, hogy a keleti orvonaiban küzdő magyar katonáinkkal szemben a legzsebbebb magyar kötelesség-feltesítés ideje elérkezett. Mi tudjuk, hogy ezt a minden kényszer nélkül való kötelességadat teljes mivoltában átéri minden magyar ember, elsősorban pedig mi, erdélyi magyarok, akiknek lezsebb emlékei hátr tartozik katonáink megjelenése a hátr estendő rabnagyból felzabaldult erdélyi földön.

A közelő tél szele sávit az orosz pusztákban fiaink feje fölött. Kinek ne volna mádjá rá, hogy lehetőségeihez, anyagi helyzetéhez mérten tetteken juttassa kifejezésre aggodó, féltő szeretetét irántuk? Nemcsak pénzrel járulhatunk hozzá a megindult országos mozgalom sikeréhez, hanem meleg ruhánmük, kötött kesztyűk, horisngák, térdés csuklómegátók felajánlásával is, amelyet asszonyaink maguk megkaphatnak.

Erdélyi telkenek most is meg kell nyilatkoznia. Nyilatkozzék is meg. A magyar honvéd Erdély határaitól is távol tartotta a bolsevizmus veszedelmét. Ezt meg kell hódolnunk neki. Most itt az alkalom rá. Meleg szőnyök mellett meleg holmit honvédeinknek a tél fagyja ellen!

ABLAK

Szolnok városa forrongásban van. A református templomtól 12 méternyire strandfürdőt akar építeni a város. Mi sem természetesebb, hogy erre a város asszonykeresésével folhorrantak. Szolnok városát közeléből nem ismerjük, azt azonban tudjuk, hogy mi a templom, s még inkább, hogy mi a strandfürdő, s ennek következtében édesbese fantasztikus kell annak az épületes látványának az elköpéséhez, amit egy templomtól 12 méterre lévő strandfürdő nyújt. Templomunk hangos zivaja. Templomi orgona idétlen mesései, templomi orgona idétlen mesései. Templomi áhítat és strandfért szabadság. A lélek szemérmes magabavonulása és az emberi test brutális saajdos kifarulása. Templom, mint istenháza és strand, mint tömegmunkáltató nyilvános hely. Pálytassuk-e még az ellentétek felsőrolásait? Lehetően nem érzeni, hogy amek a költésnek kissé bolsevista íze van, még ha távol áll is ennek a gondolata. De hát a bolsevisták illemhelyet csináltak az orosz templomokból. Miért akarják Szolnokot a test visárleretét pont a templom közvetlen közelében elhelyezni!

Az új magyar költségvetés. A magyar pénzügyminiszter, Reményi-Schneller Lajos előterjesztette az ország költségvetését az 1942. évre. E szerint a költségvetés az 1942-ik esztendőre 3 milliárd 256 millió Pengő kiadásával szemben 3 milliárd 082 és félmilliárd Pengő irányoz elő, a hiány tehát 173 millió Pengő. A beruházási program 1 milliárdról 4 és félmilliárd Pengőre emelkedett. A hadikölcsönöket a kormány 400 millió értékben valorizálja és 100 millió értékben erdélyi nyerevénykölcson bocsát ki.

Tábori újság a honvédeknek. A honvédeleknek főnöksége elhatározta, hogy a keleti fronton küzdő magyar csapatok részére Tábori Újság címen lapot indít meg, amelynek első száma október végén jelent meg. A Tábori Újság minden második nap fog megjelenni és a magyar-német-orosz hadijelentéseket közli, továbbá hazai híreket és ezeken kívül katonatréfákat közöl az eddig ismeretes tábori újságok stílusában. A Tábori Újság előállításá s technika legmodernebb vívmányainak segítségével történik. A honvédeleknek külön autóbuzst szereltek fel erre a célra nyomdai, szerkesztőségi és előadóhelyiségekkel.

VAKBLAK

Kérdődomású, hogy a köpködés nemcsak egyesek kiváltsága. Gyakorlatilag ezt a műveltségű valló emelkedett szokást küzdelet, sül országok is. Mint például a mi szereltemremlő szomszédunk is, melynek államvezetője megtöltötte pl. a Gazeta Transilvaniának, hogy minket magyarokat nevéükön nevezzen meg. Ezt ez a magas szellemi színvonalon álló lap a következő megjegyzéssel kíséri: „Nem nevezük nevéükön „joket”, de valahányszor felvesszük a képek az agyunkban, gyorsan keresztet vetünk és a mellükre köpünk.” Helyben vagyunk. A derek lap itt is ahoz a stílushoz került, ami neki való: a köpködéshez. De meg itt is különbözik más köpködőktől. Mások, akik nem szellemi adottságából, hanem tisztán élettani szokásból vakítják ezt a műveltet, vagy a köpöcsébe, vagy a földre köpnek. A szomszédban azonban a mellükre köpnek. Ez nekik való szép szokás és ez a nyelvteremk a mellükön, egyéb díszek társaságában nem is nézhet ki rosszul. Viseljük egészséggel...

Kilépés az erdélyi pártból. Széles körben élénk érdeklődést keltett az a hír, hogy gr. Bethlen György, a volt romániai magyar párt elnöke, a magyar képviselőház tagja, kilépett az erdélyi pártból. Kilépésének oka ismeretlen. Bethlen György személye, s a kisebbségi években tanúsított önzetlen munkája, megalkuvást nem ismerő, paktlásokra nem kapható kemény magatartása sokkal ismeretleb és tiszteltebb Erdély magyar-sága előtt, semhogy sajnálatlalt ne vegye a kilépés tényét az erdélyi pártból, mely Erdély különleges érdekeit van hivatva képviselni az ország parlamentjében. Bethlen György egyelőre más pártmegalvathoz nem esatlakozott.

A munkaközvetítés államosítása. Az iparügyi minisztérium törvény-előkészítő osztálya a közelmúlt napokban fejezte be annak a törvényjavaslatnak megszövegezését, amely a minden foglalkozási ágra kiterjedő, egységes és kizárólagos hatóságú munkaközvetítés kiépítését előzza. A nagyfontosságú törvényjavaslat a magyar munkapiac közérdekű megszervezését, a pártpolitikának és a megengedhetetlen csoporttörökvéseknek a munkaközvetítésből való kizárását kívánja lehetővé tenni.

Perényi Pál honvéd verse kislányához. Perényi Pál vízőlő honvéd honvéd, aki most az orosz fronton areol a bolsevizmus ellen az alábbi kedves és megható versecskét írta üzenetül kislányának: frontról:

KISLANYOMHOZ

*Kislányom, most messziről szólad, apád,
Megáld haltnak a távolságon át.
Kislányom, fond most imára kezéd,
Hiád el kicsim, hogy ott vagyok Veled.*

*Az ősz sípol már itt a Dnyeperen,
Reggelle der lepi be fegyverem
Ma harcok, büszke katona apád,
Itt virrasztja az orosz éjszakát,
Ma arca, mint ére: merev és komor
És végtelen mezőkön kóborol.
De zón egy nap, kislányom meglátod,
Csudésen az ajtóban megállók:
Te felnevetsz, éjleked kőc-babád,
Kislányom, akkor strai fog apád.
1941. X. 10.*



A német haditudomány megteremtette az úgynevezett „szákok”-at, melyekbe a körülzárt seregeket szorítja bele, hogy foglaljat eljse vagy megsemmisítse. A szovjetnek három „nagy hadvezére” volt: Budjenni, Vorosizlov és Timosenko. A német hadsereg ezt a három hadvezért seregestül együtt szákbá tette. A német katona mind a három szákot látja a kezében. Kétszi, a nagy tőrükverő hús jut ezinkbe, aki a kegyérmezei diadal után három hull tőrükbaszával a két kezében és a fogai közt lejtett hadtáncot.

Felemeltek a világháborús hadigondozottak járulékait! A volt világháborús hadiözvegyeinek és más hadigondozottainak járulékait a kormány felemelte. Az erről szóló rendelkezést a világháborús II. járadékos tályú hadirokkantak járadékát 75 százalékkal, a III. járadékos tályú hadirokkantak járadékát 25 százalékkal és az 55-ik életévüket be nem töltött legénységi hadiözvegyek járadékát 100%-kal (öt pengőről tíz pengőre) emelte fel. Tekintettel arra, hogy a hadigondozottak megélhetésére viszonyai — az életkörülménye vizsgálása következtében — hosszabb idő óta megnehezültek, a járadékok 1941 július 1-től visszamenőleg emeltek fel. Ugyanennyi az időponttól kezdődően a járadék megváltásban részesült hadiözvegyek közül azokat, akik támogatásra feltétlenül rászorulnak, a honvédelmi miniszter segítségével részesítheti. A járadékok emelésével kapcsolatosan felhívja a honvédelmi miniszter a érdekelt hadigondozottak figyelmé arra, hogy a rendelettel megállapított magasabb összegű járadékok folyósítása iránt hivatalból intézkedett. A folyó évi július 1-ig visszamenőleg járó kölönbözöket az érintett hadigondozottak folyó évi december 1-ig kézhöz kapják és ily ügyekben sem miféle kérelmet sem kell intézni a hatóságokhoz. A járadék megváltásban részesült hadiözvegyek segélyezésére csak a folyamatban lévő öszszeírások befejezése és feldolgozása után kerülhet sor. A segélyek első ízben körülbelül folyó évi december havában kerülnek kiosztásra. A segélyeket az érintett özvegyek ugyan csak 1941 július 1-től visszamenőleg kapják és ilyen ügyekben sem külön kérelmekkel fordulni a hatóságokhoz.

Magyar nevet kapott több délvidéki község. Belügyminiszteri rendelkezés értelmében a Szabadka város határához tartozó Mali Beograd külterületi lakott hely neve ezennel Andrásnyöve, Kara-Györgyöve és Pavlovo neve Andrásfalva, Kocsislyöve neve Andrásnépe, a Magyar-kánizsa város határához tartozó Večički külterületi lakott hely pedig Fogaditjens lesz.



Régi emlék

— Az első gőzcséplőgépek hazánkban —

első cséplőgépet az 1858. évben mutatták be a Magyar Nemzeti Múzeum szénateri kertjében az angol (Clayton-Schutt)lewort-cég hozatta fel, angol gépészel. Ez nagy esemény volt! Még is lázasan tevékenykedett a világrengető és a hírlapok is mint nagy szenzációiról írtak meg róla. (A Magyar Hírlap 1858 aug. „Próbacséplés gőzgéppel” cím alatt írt róla.) Hatóság által fölvevett „protocollum” szerint: szeptendőnek augusztus hava 18-ik napján déli órákora a bizottság megállapítja, hogy Claytonlewort és Társa gyáruokok által készített mezei cséplőgépet igazítja Darlton I. H. angol ér, a gabonakévetek Bójtós András pesti lakatosmester rakja be a cséplőgép szájába. Ez az angol gépészmester megindította a gőzműzők fölfütyüléssel adott a publikum tudósírnokok írják nagy komolyan a „Protokollum”-ban. A hosszú protokollum végén az examáló bizottság állapítja meg, hogy a mezei cséplőgépnek és a publikumnak, hogy a mezei cséplőgépet bátran vásárolhatják, mivel azok mezei cséplőgépnek igaz javukra szolgálnak és néhány évvel később maguk-magukat kifizetik.

A Magyar Hírlap tudósításában leírja, hogy a bizottság már reggel 8 órákora körülvetve rendelt tartott kötéllal a gépeket, hogy a publikum megérkezését ne vallja, ne féljen közel a géphez. A bizottság tudósításban bőven van ismertve a mezei cséplőgép megindítása is, fölöké között: — A gépészmester megnyitotta a gőzfűtőnyílót, hogy jelt adjon a mezei cséplőgép álló másik gépészmesternek (a másik gépészmester), aki a kezeibe adott kövét lassan beletette a gép tetején lévő gép szájába, mire a gép megindult, hogy sok gyengesévízű asszony, hogy hangosan felsívított, attól való féltükben, hogy valami szerencsétlenség esik. De a két gépészmester értette a mesterségét, — egy-kettőre feljött az egy nagy rakás követ stb. — írják az angol lapok.

A mezei cséplőgépek azért még csak lassan terjedtek tovább, mert csak az 1876-ik évről tudunk beszélni az első gép megérkezéséről. Amint a mezei cséplőgép, éppúgy a gőzcséplőgépek használatát a gazdasági kultúra zászlóvivői, a Bars- és nyitra-

megyei cukorgyári gazdaságok kezdték meg. Dönt György magyar gépészmérnök hátrahagyott írásai-ban érdekesen írja le ezeknek az első gépeknek nálunk való fogadtatását és szereplését.

1878-ban megbízták, — írja a mérnök — hogy a Nyitra és Bars megyékben eladott gőzcséplőgarnitúrákat helyezem üzembe és tanítsam be a gépészeket. Nagy nehézségeket kellett leküzdenem, míg a gépekkel a helyszínére érkezhettem. Mindenekelőtt engedélyt kellett kérnem a hatóságoktól, az útbiztonságoktól, hogy a gépeket szállíthassuk. A meglévő hidakat a vásárló uradalomnak meg kellett erősíteniök, de még ezután is vállalniök kellett az esetleges károk megtérítését. Mint hogy a meglévő hidak igen sok helyen nagyon gyengék voltak és a vontatott gépeket nem bírták volna el, így óriási kerületet kellett csinálnunk egyrészt ezért, másrészt azért, mert akkor még vicinális vasút is kevés volt és hosszú heteket töltöttünk úton. A nagyszámú vontató ló és a személyzet részére egész karaván fogat jött utánunk, takarmánnyal és élelemmel — írja Dönt mérnök.

Végre megérkeztünk az első uradalomba és hozzáfogtunk a gépek föllállításához. Ez nem ment könnyen, mivel a munkások nem akartak segídeni, mert dühöseket voltak a gépekre, féltették azt a kenyerüket, amelyet eddig a cséplőadárval való kézi csépléssel szereztek. Még jobban szitkozódtak a falusi asszonyok, kik attól féltek, hogy mindennap tűz fog a gépekből kiútni. A gépet végre mégis fölláttattuk két nagy gabonaszeg között, köröskörül vízzel tölt kádak, tűzoltófejskendők, létrák álltak az esetleges tűzveszély esetére. Éjjelre két — fegyverrel ellátott — éjjeli őr járt körül azzal az utasítással, hogyha gyanus alakok mutatkoznak, akkor adjanak riasztólövészeket s a esetlenséget riasszák fel.

Az első éjjel szalmából készült ágyat készítettem magamnak a cséplőszekrény alatt és a szájából készítettém fejem alá párnát, — írja emlékiratában Dönt mérnök. — Kakasszóra felkeltem és a lokomobilban az összes alkatrészek felülvizsgálása után befűtöttem egy bátor kovácslegénnyel. A szíjakat a cséplőszekrényre felszereltem. Miután a Bécsből szerződöttem gépész nem érkezett meg, magam állottam neki a munkának. Öt órákora hangzott föl az első

síjjel, de rekedtesen, mert még nem volt száraz gőz, a manométer csak négy atmoszférát mutatott. Mindazonáltal a falvakból összefutott a nép, nemesak az öregek, sánták, bönák, de gyerekek, asszonyok is, hogy lássák az „Ördögmasinát”. Kőbeleket kellett körükörül kifeszíteni, hogy távoltarthassuk őket.

Hat órákor, mikor minden rész felügyeletem alatt végig lett olajozva, felállítottam a munkásokat és sajátkezűleg megkezdtem az etetést — írja a mérnök. Az első, a rizikről leestet származó munkások odarohantak és kiváncsian nézegették, hogy maradt-e a kalászkokban szem. Miután két bátor munkást betanítottam az etetésre, reggel 8 óráig dolgoztunk, utána félórai reggeli pihenő volt. Végre sok megszakítással estig tudtunk dolgozni és elesépettünk 60 bécsi mázsát, tehát kb. 30 métermázsza búzát. A következő napon megérkezett a bécsi gépszívó és akkor már 100 métermázsza búzát esépettünk.

Az uraság és az uradalmi főbírók nagyon meg voltak elégedve a gép munkájával, de nem úgy a munkásság (18 férfi és néhány gyerek), kiknek a szalma, török, pelyva elhordása sok munkát adott. A szalmát

villával kellett fölfordítani a létrákon és úgy megpörgetni a kazlakat, hogy mivel akkor még elevátó nem voltak. Pedig a cséplés akkoriban nagyon gyorsan ment, mert percenként csak 5-6 kévét lehetett adagolni, mert a gyorsabb adagolás a kisebb felületek miatt eltomodásokat okozott volna. A legelső pelt gabona sem volt piatekés és még rostan ként kitesztítani. A búza után árpát és zabot cséplés ez a munka már simábban és könnyebben ment írja Dönt mérnök.

Ezekután befejeztem itt a tanítást és útréte a többi géphez. Mindeníti megismétlődött előbbi események, sőt egyik helyen pár napig ez örökelt kellett hívni, mert a munkások vasdarabláncokat, akáctuskokat akartak a kővékbe dörögni, hogy a cséplőgép összetörjön. Ez pedig akkor mikor még a dob faléves volt, könnyen megeshetett volna.

Nem lehet a mai és az akkori cséplés közötti széghasonlítást tenni, — írja Dönt György az emlékiratában — mert órási a gazdasági gépészet állása az utolsó évtizedek alatt.

November 10-ig he kell jelenteni a tengerikészleteket.

A kormány rendeletét adott ki a kukorica forgalmának és felhasználásának szabályozásáról. A rendelet szerint minden termelő köteles bejelenteni az 1941. évben kukoricával bevetett terület nagyságát és betakarított kukorica mennyiségét, továbbá az 1940. évi termésből megmaradt kukoricakészletét is. Konvencionális családoknak és részesekek kiadott kukorica mennyiségét a munkaadónak kell a maga részére betakarított mennyiségtől elkülönítve bejelentenie. A készleteket a termelő a kukorica törésének befejezését követő 8 nap alatt, de legkésőbb 1941 november 10-ig köteles bejelenteni.

Őszi vetőmagkiosztás kisgazdák részére.

A földművelésügyi miniszter rendelete értelmében azok a kisgazdák, akik nem rendelkeznek az őszi vetéshez szükséges vetőmaggal, vetőmagkiosztásban részesülhetnek. A búza- és rozsvetőmagot részben kölcsön, részben kedvezményes áron adják ki. A koleszónkiosztásban csak azok a 20 kat. holdan aluli szántóföldön rendelkező kisgazdák részesülhetnek, akik a vetőmagot saját erejükkel nem tudják beszerezni. A köl-

són vetőmag pénzbeli értékét a főző év őszén kell visszafizetniük. Készpénzfizetés ellenében a 100 kat. földnél nem nagyobb szántóterülettel rendelkező gazdák kaphatnak vetőmagot, akiknek megegyezően az anyagi erejük, de a környéken nem tudnak jó vetőmagot beszerezni. A búza ára 30 pengő, a rozsa 28 pengő mázsánként, rendelkezési állomáson átvéve, de zsák nélkül. A vetőmag minőségi felirat, a fizetési, beszerzési, elosztási és szállítási költségeket a minisztérium magára vállalja. A költségek szerinti rozsgényvesztéket és búzaigényléseket habdárakban kell a vármegyei gazdasági felügyelőségnek bejelenteni.

Állami szérumgyártat állítsanak fel.

Az állattartó gazdák évek óta panaszkodnak, hogy a szérumok nagyon drágák és a szérumának nem állnak arányban az állattenyésztés fejlődésével. Ennek a kérdésnek nemesak a pillanatnyi helyzet, de a jövő szempontjából is nagy jelentősége van. A magyar állattenyésztés a lehetőségekhez képest minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezett menteni a jövőre. Mint értesülünk — az a terv merült fel, hogy a zsidóirtóvírus fokozottan végrehatásával az egyik nagy szérumtermelő gyárat állami kezelésbe veszik.

Négy erdélyi gabonafőnöki rendelte el a földművelésügyi miniszter.

A gabonafőnöki rendeleti akciók kormány további folytatja. Újabb jelentések szerint báró Bánffy földművelésügyi miniszter megtagja jóvá az új fűrészek felállítását. Eszerint az országban négy nagyobb gabonafőnöki iroda, amelyek közül négy a négy erdélyi részekre esik: szentgyörgy, Kézdivásárhely, szederes és Székelyudvarhely. Fűrészek építési költségeire a nagy fedezet már megegyez. Az új munkafeltételek rövidesen hozandók és a versenypályázatok írják.

Mennyit veszít súlyából a raktári burgonya?

A raktározott burgonya súlyvesztése főleg a fejlődésének időarádított időjárásból, a fajta egészségi állapotától, a tárolás módjától, a tároló helyiség milyenségétől, elhelyezésének helyétől, valamint a tárolás idejétől függ. Ezeketől nagyon rendes körülmények között lagban 4—25 százalék súlyvesztést számíthatunk.

Látjuk tehát, hogy az ingatlantárléteket igen nagy számú pontos számítás csúfítói lehetnek.

...ői a baróti tejüzem.
...ti tejüzem építési munká-
...hozzákezdtek és ezzel egy
...cintélyes szövetkezeti vál-
...alósul meg. Az építési munká-
...Kovács István mérnök
...aki a csikszentsimoni bur-
...olgozó üzem építését is le-

...ni kölesünök folyósítása.
...nes, hogy az érdemes és
...sult erdélyi közműparosok
...n részesülnek, annak az
...terhére, amelyet részben
...városok, részben pedig az
...minisztérium bocsájít ren-

...kakasok a kigazdálnak.
...mfityenyésztés mennyiségi és
...eredményeinek további fej-
...kívánja előmozdítani az a
...sú állami akció, amely a
...b tenyészállatok tízezeit

...a gazdák rendelkezésére,
...mányaitat fellátsíthessék
...vithassák. Összesen 25.000
...0.000 kacs, valamint liba
...osztásra. Ezekből az álla-
...zárólag kigazdaságok kap-
...fajllatok árát alacsony
...ak meg, a kakasért 3, a ka-
...a libáért 5 pengőt fizetnek
...ént az igénylők. A baromfi-
...mintaközsegek jéréket is
...és ezzel elősegítik egy-egy
...Bományának az együtt-tá-

Vasuti kedvezmény

...szék megyei gyógyfürdőknek.
...skedelmi- és közlekedési
...rendeletet adott ki, amely
...háromszék megyei gyógy-
...köztük Előpatak, Málnás-
...s Kovászna 50 százalékos
...menetdíjkedvezményben ré-

Katasztrális hold földet kell tagosítani!

...ngyar Mérnök és Építész
...ben Pataky Zoltán, mű-
...tanácsos érdekes előadást
...tagosítás közigazdasági je-
...ról. Kifejtette, hogy Ma-
...gon 2 millió katasztrális
...ll vár tagosításra. A tagosi-
...ségével a kétmillió hold föld
...t nagyban lehet emelni.

A „MAGYAR NÉP” HÜSÉGES OLVASÓJA VAGYOK
ÉS TUDNI OHAJTOM A:

PEKK és FUTOR

hosszám legközelebb eső és legolcsóbb beszerzési helyét,

HOGY:

drb. ^{leroskedi} ^{szepítő} **KOCÁM** ^{meggyógyítására,} ^{erőbenlartására.}

" ^{amó kóros} ^{koszcs} ^{lejtelen} **MALACOM** ^{gyors meggyógyítására}

" **SÜLDŐM** ^{gyorshizulásra}

" ^{lejtődésben elmaradt} **BORJAM** ^{gyors fejlesztésére}
CSIKÓM

" **TEHENEM** ^{tejének megjavítására}
^{és a tejhozam emelésére}

PEKK-et és FUTOR-t

sürgősen beszereztek és fenti állataimnak adagolhassák. Kötelezem magam, hogy elért eredményeimel gazda'ársaim okulására a „MAGYAR NÉP”-el közölni fogom.

Kelt 194

lakhely. u. p. és vármegye.

elvásható aláírás.

Kalotaszeg villamosítása.

Bánffyhyunad megyei város villa-
mosításával kapcsolatban több kalot-
szeszi község villamosítására fog
sor kerülni. Ezek közül: elsősorban
is Jegenye, Kalotánadás, Körösfő és
Sárvásár községeket emeljük ki. Az
említett községek a villamos erőt
Kolozsvár város egyesli villanyköz-
pontjából fogják kapni, olyan mó-
don, hogy az elszámolás Bánffy-
hyunad megyei várossal fog tör-
ténni, minthogy annak a fővezeté-
kébe lesznek bekapcsolva. A telo-
polt községek villamosítása Kalota-
szegre nézve nagy gazdasági előnyt
jelent.

Üllessünk sombokrot!

A som igénytelen és kevéssé tel-
karolt növény, pedig gyümölese be-
főzve igen jó és egészséges étel. Az
árványkót is jól tűri, így alkalmas
alfjának is nagyobb gyümölcsösökbe.
Étőszóvénynek is lehet ültetni. Korán
virágzik és szép sárga színű virágai
tavasszal nagyon díszítő hatásúak.
Magról és bujtással lehet szaporítani.

A sertéstáplálás nehézségei.

Az ország zsidradékszükségletének
ellátása állandóan foglalkoztatja az
illetékes tényezőket. Bizonyos apoli-
tikai intézkedések és a kukorica-
hiány miatt a sertéshizlalásnál ne-
hézségek voltak. Nem kétséges, ho-
gy az utolsó hetek kedvező időjárás a
kukoricatermes kilátásait lényegesen
megjavította, tehát a sertéshizlalás is
nagyobb méreteket ölthet és nagyobb
leendületet vehet. December elején
már megkezdődnek a vidéki sertés-
vágások, amelyek a magánháztartá-
sok szükségletét fedezik. A téli foko-
zottabb vágások megindulásáig azon-
ban a zsidradékszükséglet kielégítését
egyéb eszközökkel is biztosítani kell.
Szóbarokult többek között, hogy erre
a célra bizonyos mennyiségű étke-
zési olajat lehetne a fogyasztók ren-
delkezésére bocsájtani abban az
esetben, ha a zsidradékszükségletet a
téli hónapok beálltáig nem sikerülne
sertészisírral teljes mértékben fe-
dezni.

Itt leforgandó és beszűdendő!

Itt leforgandó és bekötendő!

Ipari rovat

Kedvezményes adókulcs a bérgépkocsik után.

A keletmagyarországi és erdélyi részek visszatérését követően az Erdélyrészi Gazdasági Tanács közbenjárására a kormány a 2470/41. M. E. számú rendeletében engedélyezte, hogy a visszatért részekben már izmenben talált nagytípusú bérgépkocsik után csupán az addig fizetett adókulcsot alkalmazza a kincstár. Az anyaosrszági adókulcs alapján, amely a gumí- és benzingazdálkodás szempontjait miatt a kiskocsik használatát részesítette előnyben, ez a kivételes elbírálás lényeges adókedvezményt jelentett az erdélyrészi nagytípusú és nagyfogyasztású bérgépkocsitulajdonosok számára. A kormány azonban méltányolta azt az általánosan ismert körülményt, hogy az erdélyi nehéz útviszonyok a nagytípusú kocsik használatát teszik szükségessé.

Nagy megrendelésekhez jut a magyar háziipar.

Egyre nagyobb elismerésben részesül a magyar háziipar, amelynek termékeit mind kapcsolabbak, főleg Németországban. Legutóbb ismét többszázszor pengő értékű gyékény árut rendeltek német gégek. A leszállítás időpontjairól most folynak a tárgyalások.

Felülvizsgálják az erdélyi iparengedélyeket.

Az erdélyi szakkamarák sürgetősére az iparügyi minisztérium napi rendre tűzte az Erdélyben működő iparvállalatok engedélyinek felülvizsgálását. Az erre vonatkozó tervezetet már ki is dolgozták. Tekintve, hogy a felülvizsgálata rövidesen sor kerül, azt ajánljuk olvasóinknak szerezniük be az ipacukra és személynként vonatkozó iratokat már előre, nehogy a nagy torlódásban majd késedelembe essenek. Az így beszerzendő iratok lennének elsősorban az iparra vonatkozó, vagyis régi iparengedélyek, egészségügyi és energia engedélyek; másrészt a tulajdonos és felesége születési és házassági bizonyítvány, ugyanazek a szülők részéről és ha valaki 1895 után szüle-

telt, a nagyszülők részéről is; a helyhatósági és erkölcsi bizonyítványok beszerzése is tanácsos. Lehet, hogy nem lesz ezekre mind szükség, de nagy előnyt fog jelenteni azok számára, akiknek, ha kell, kéznél lesznek.

Januárban vizsgálják felül a visszaszertelt részekben az iparengedélyeket.

A visszatért keleti és erdélyi részekben a kereskedelmi és iparvállalatok jogosítványainak felülvizsgálását januárban fogják megkezdeni. Az iparügyi minisztérium illetékes szakértői a felülvizsgálattal kapcsolatban fontos megbeszéléseket folytattak az erdélyi kereskedelmi és iparkamarák vezetőivel.

PIAC

A kenyérnek nem alkalmas gabona ára.

Az EMGE terményértékesítési tájékoztató ügyszótálya közli:

Emberi táplálkozásra nem alkalmas (pl. dohos, romlott) gabonaféléseket a gabona tulajdonosa állattalival nem takarmányozhatja fel, sem szeszfőzési célokra nem használhatja, hanem az ilyen tételleket is megvédeni kell ajánlania a „Hombár”-nak, vagy bizományosainak. A „Hombár” vagy bizományosai a termelők által felajánlott romlott búzát q-ként 5 pengővel, a romlott rozst q-ként 4 pengővel, a romlott árpát q-ként 3.50 pengővel, a romlott kényszerest pedig 4 pengővel alacsonyabb áron tartoznak átvenni, mint amennyi az azonos nemű egészséges áru hatóságilag megállapított ára.

Tizparancsolat háború idejére.

A mai rendkívüli idők különleges intézkedéseket és szabályokat teremtenek a piacon is. Ezeknek megtartása minden magyar embernek elsőrendű kötelessége. A piac háborús tizparancsolata a következő:

1. Küzdj az árdragítók ellen!
2. Ha árdragítótól találkozol, hívj rendőrt, vagy esendőrt, mert ez a kötelességed!
3. Ne fizess többet senkinek a hatóságilag megállapított árnaknál!
4. Segíts az áreltlenőzők munkájában, mert azok rajtad segítenek!

5. Az árakra ne csak nagygyázz, tartasd be másokkal!

6. Ne ülj fel kőszá hírekre és közönséges terjesztése a spekuláció ered!

7. Beosztással élj, ne árul, a rejtegetőket pedig felfed!

8. Zugforgalmi bank ne vedd az adót, mert az a te kereskedelem kézleted csőlé!

9. A nemzet érdekét találd előt és ne enged kiájtásági rendelkezéseket!

10. Légy méltó a szövület elő hősienek és vállaltóságos áldozatot az ifjoni fronton!

Szabályozták a bor keres-

Az áreltlenőrzés országos biztosa rendeletet adott ki magasabb kereskedői árúkat mint a kereskedők által ható logmagasabb költséggel megállapításáról. A vizsgálgysztoí ár megállapítását gyolgyolbevehető legulacsomárnak az áreltlenőrzés országos biztosa által megállapított denkori termelői irányár. Ezt az irányárt a korcsesetenként közli. A termárát hektoliter-fokonként san egy pengővel meghalazási ár a kereskedői alapállásánál csak úgy vehetlembe ha azt a kereskedő vagy egyéb hitel érdemülőlag is igazolni tudja ezután felsorolja azokat ket, amelyeket az alapán egyes városokban fel lehetani.

November közepéig vasárnap mustfal keresked-

A kereskedelemügyi miniszter hivatásos lap egyik számában jelent rendeletet értelmeiben 19-től november 16-ig terjedő időszakba eső vasárnap szőlő- és szőlővásárlásával, elszállításával, készítésével előkészítésével, kereskedői tevékenység a szőlő- és szőlővásárlásával kapcsolatos fuvar tevékenység egész napon

Magyar nemzet verses története

IV. (KUN) LÁSZLÓ.

*... Istvának övege, Erzsébet,
... anyszá az árult, szegény magyar népet,
... his fia, László, zsenge korba', eszé',
... szág uralmát maga veszi kézbe.*

*... aszló volt a királyi gyermek,
... ületésétől szepre, jóra termelt,
... e ha nem ül a torz nevelés átka,
... nyok sorában első között állna.*

*... egyedik László, a kunok barátja,
... t érát rontó tivornyákba mártja,
... porlagon ég, képtelen némesre,
... aság? Kötletség? Számára elvesze.*

*... szágra szornyú nyomorúság fekszik,
... szatul a nép is, mindinkább úgy tetszik,
... től kifogyva, mindenből kifosztva,
... sok királyi tvornya olozta.*

*... nép viselte sorsának igazát,
... zeta kétkerekű rozszant talpigáját,
... keserű gúnygal, keserű lélekkel
... nyi székérnek maga nevezett el.*

Fehér ló mondája

... szélnél sebesebben szárnyalt a híre, hogy
... djére értek a magyarok. A Duna, Tisza,
... s Olt mentén, erdőn, pusztán megzavart
... yként nyűszögtek a népek. Mert még nem
... Atilla emlékezete. Fussanak-e, szembeszáll-
... sten ostorának ivadékaival? Csupán a szé-
... dták, hogy mit kell cselekedni. Négy száz
... e várták a magyar testvéreket, és most,
... sággal eljöttek, főkerekedett a székelység
... entek éjjel-nappal, hogy szüről-ezínre lás-
... tvéreket, akiket annyit sóhajtoztak.

... nem hiába sóhajtoztak: itt vannak a ma-
... gymás keblére borul a magyar és a székely;
... főmükben. Egy a nyelvük, megértik egy-
... ülnek nagy áldomást. Fehér lovak áldoz-
... magyarok Istenének, hogy megsegélte, ide-
... ákat.

... gyütt élünk, együtt halunk! — kiáltott a
... a székely, hogy ég, föld zengett belé.
... duljunk! Előre! tüzeskedtek a fiatalok.

... egálljatok, várjátok, — esendesítették őket
... a, bölesek. — Előbb meg kell tudnunk, ki-
... ép lakja most ezt a földet. Adja-e kezünkre
... mel Atilla örökét vagy nem. Ha lehet, ősi
... a nem lehet karddal foglaljuk el.

... l volt Álmos fia, Árpád, de eszében öreg:
... az öregek tanácsát. Mindjárt szolt Kusi-

nak, Kund vezér fiának, akinek okos volt minden
gondolatja, s okos gondolatát kétszer is megrágte,
mielőtt kimodta.

— Hallod-e, Kusi, erédj és járd be Atilla föld-
jét egymagad. Lássad, halljad, miféle népek lakják.
Amíg vissza térsz, nem mozdulok innét. Hadd pihen-
jen a népem addig, míg te visszajössz.

Elment Kusi s amerre járt, jól megsejmeléit
mindent: eődöt, mezőt, pusztaságot, folyót, patakot.
Csak egy dagadt a szíve a nagy gyönyörűségtől.
Egyszer aztán egy városba ért. Abban a városban
lakott a fejedelem, Szvatopluk volt a neve. Kusi
fölment egyenesen Szvatopluk palotájába. Nem
himezett-hámozott; elmondta, hogy ki s mi ő, kinek
az emere.

— S mit akartok itt? — kérdezte Szvatopluk
büszkén.

Mondta Kusi:

— Nem vagyunk rossz szándékkal, én mondom
azt neked, Kund fia, Kusi. Meg akarunk telepslni
ezen a földön.

— Hát teledjetelek, van hely az én országomban
elegendő — biztatta Szvatopluk. — Jó dolgok lesz,
ha hűséggel szolgáltok engem!

Hiszen éppen eleget értett Kusi ebből a beszéd-
ből. De nem járt el a szája, s annyit mondott Szvatop-
luknak:

— Megértettem mondásodat, Szvatopluk. Visz-
szamegyek és megmondom uramnak.

Visszafelé mentében nem állotta meg, hogy a
kulcsát tele ne töltse a Duna vizéből; a tarisznyá-
jába egy darab földet tett s egy marék füvet, hád
lássa Árpád és lássák a magyarok, hogy nem volt
mese, amit Atilla országáról hallottak.

Megérkezik Kusi, és Árpád összegyűjti a vezé-
reket, hogy hallják, mit végzett Kund fia.

Kusi először is a földet mutatta meg.

— Nézzétek ezt a földet, fekete s puha. Nincs
ennek párja a világon.

Kézről-kézre adták a maroknyi földet és szem-
lélték sokáig nagy gyönyörűséggel.

Akkor elővette a füvet.

— Nézzetek ide. Ugye zöldőbb a zöld selyemű?
Most vegyétek a kezetekbe; ugye puhább a selyem-
ű?

— Puhább a selyemmel. — mondták vala-
mennyien.

— S most igyatok egy esepet ebből a kulacs-
ból. A Dunából merítettem tele.

Sorra járt a kulacs és mondták valamennyien:
— Édesebb a méznel.

— Miféle nép lakja most ezt a földet? — kér-
dezte Árpád — és ki ezen a földön az első elseje?

— Sokféle nép lakja ezt a földet, — mondotta
Kusi. — Az első elseje meg Szvatopluk feje-
dem. Halljátok, mit üzent! Nem bűnja, teledjünk
le, van hely elegendő, csak hűséggel szolgál-
junk neki.

Hej, szörnyű haragra gerjedt Árpád! Szikrát vetett a kardja, amint megörgögtatta nagy felindulással.

— Halljátok! Szolgásgára hív engem és népeimet. Megyünk.

Meglújtatta mindjárt a kürtöt. Lára kelt mind, aki fegyverfogható volt. Kusidot azonban előreküldötte Árpád. Azt mondta neki:

— Válassz paripáim közül egy fehér paripát. Tétess rá aranyos nyereget, húzass a fejébe gyémántos féket. Menj előre a vidd ezt a lovat Szvatopluknak. Mondd meg neki: hogy Árpád, a te urad küldi. Azért küldi, hogy legyen, amin kiszaladjon Atilla földjéről.

Kusid csakugyan előrement és Szvatopluk elé vezette a fehér lovat. Megmondta egyenesen, bátran, amit Árpád ízent.

— Mit beszélsz te! Mondd el csak még egyszer. S akkorát kacagott Szvatopluk, hogy még a föld alatt is visszhangzott a kacagása.

— El én százszor is, — mondotta Kusid. — Ha kedves az életed, ülj fel a fehér lóra, Szvatopluk, mert bizony mondom, kardhegyre kerül a fejed.

De most már nem kacagott többet Szvatopluk. Elfutotta arcát a mérég s a bosszúság.

— No hát mond meg a gazdádnak: ne legyen a lovára. Dunkós bottal agyonütöm a dögállatot, nyos nyergét a Dunába, gyümántos fékjét a vízbe! Ertetted-e!

— Ertettem, Szvatopluk. Csak üsd agyadot, majd megesszik busát a mi kutyáink, majd nyereget a Dunába, kibalásszák a mi halászaikat, féket is vetheted a fűbe, majd megtalálják a nyerszőrszálaink. Ertetted-e!

Hej, kürtöt fúvatott egyszeribe Szvatopluk, mire Árpád a Duna mellé ért, akkora sereggel, hogy az ég is elfeketedett árnyékától. Felezen volt a magyar, egyre-egyre jutott Szvatopluk három embere is. Juthatott tiz is. Legelő Árpád s a hét nemzetiség élén a hét vezér, Szvatopluk népe, mint a hulló kéve. Futott Szvatopluk serege. Futva-futott Szvatopluk beleugratott a Dunába, de nem tudott útbemegáradt vízen. Ahova Árpád nyergét dobta, feneké lett az ő sírja is.

Bene

Apróságok - Adomák

Mi a kopja?

— Egyben felelet a kérdésre. —

A honfoglaló lovas magyar hadi-fegyverzeléhez tartozott az íj mellett a hosszú kopja is, melyet a honfoglalás utáni időkben is mint fegyvert évszázadokon keresztül használtak. A XV. században, a kiállított jobbgágy-katonaságot pajzsral és kopjával látták el. Mátyás király huszárai a görbe kard és fokos mellett, kopját is viseltek. II. Rákóczi Ferenc udvari hadaiban, külön alakulatot képeztek a székely kék-kopjasok.

Ósrégi keleti szokás volt az elesett harcossírtól földbe szúrt kopjával jelölni meg és ezt a szokást a magyarság is, mint keletről jött nép, fenntartotta. A végvári harcokról, a vitézi életéről, nehéz küzdelmekről sok feljegyzés maradt és egyik írott emlék egy végvári harcot ír le a törökkel és feljegyzi, hogy az elesett vitézeket „magyar módra” temették el s a kopját a sír fejéhez szúrták. Ez a harcban elesettnék kijáró tisztesség volt s a székelység a keleti végeken ezt a szokást fenntartotta még akkor is, amikor a kopja mint fegyver elvesztette komoly jelentőségét.

A múlt század második felében még

divat volt a kopjás temetés a Székelyföldön. Orbán Balázs így ír az atyhai szokásokról: „A temetés még most is harcias pompával történik. Egy, a közel rokonok, vagy a falu tekintélyes egyenei közül szabályosan lóra üle, kit kétféle két legény támogat, a lovon ülő kibontott üstökkel lovagol a koporsó előtt, kezében vízzel befordítva a sírkopját. A temetőben a sírnál lőnek s behatolás után a zászlós a sírra tüzi a lovat...”

Ezek a szokások kivesztek, a nép elfelejtette, de állnak még a lobogós kopják. A protestáns temetők karsúsi, faragott fejfái őrzik még a hajdani idők emlékét és egyes helyeken — mint Korondon is — a faragott fejfákat ma is kopjának nevezi a nép s tetejébe kis zászlócskát tűz. A férfiak feketét, a nőknek fehérét. Időnként, ha esőben, szélben a zászlócskák elrongyolódnak, kieszerlik. A faragó és díszítő hajlam ezeken a karsúsi, maga keményfából faragott kopjájokon is megnyilvánul. Rendszerint az elhalt iránti tiszteletből faragják, minden élelenszolgáltatás nélkül. Egyes helyeken a kidőlt, vagy elkorhadt kopjájukat elégetik, s a szépen s annyira jellegzetes faragások is megsemmisülnek.

Magasságuk különböző, s egyre kisebbeket faragnak, úgy mint fegy-

fatu erdeje. 1817-ből fennmarogtak meglehetően egy 4 gms fejfá, ma már 2 méter kopják is ritkák.

Meimok tolonéitok

A hinduk szent városát resben annyira elszaporodtak, hogy belőrnék a lakosságok az élelenszolgáltatás környékén a terményekhez, molesben őriási károkat. Minthogy a hindu vallás tilalok megölését, a majmok szajkák és az őserődök szahalóságoknak őriási gondmájok „elholoncolitása”. Ősszejeket emlést fel. Bmajom vadász foglalkozások összefogásával.

Jó óvatosnak len

A stockholmi klinikán nő jelentkeztet vizsgálatra hogy a leggondosabb ellenére sem tudtak semséget, vagy bajt szervez lálni, megkérdezték, hodonképpen mi a panaszodon ezt felelte:

— Tegnap multam 115 gondoltam jó, ha ilyenkor kezd óvatos lenni és hogy endben van-e a gép

göngyök a játszadó gyermekek. A csapat 6-9 éves gyermek, melyen a szárazföldre nyúló sek-öböl partján játszadzóztak, nagy halat vettek észre, mely a vízben hiába vergődött, hogy mely vizet. A gyermekek a hal üldözésére indultak, ahol rugásokkal elkábították a diadallal haza hurcolták. A dörömlő ki, hogy a gyermekek fogtak, mégpedig az első helyet ezen a vidéken valaha fogták.

Talált tárgyak iródlájában kereszte elveszett felségét.

Ostrauban egy vidéki emáros sokadalomban elvesztését. A tanácstalan ember a helytől vezérelve nem talált megoldást, minthogy éppen a tárgyak iródlájában kereszte.

Nagorszában elszaporodtak a keányszökevények.

A leányoknak a szülői ház megosztása Görögországjában ismét nagy dörömlő. A romantikus nyav feltevések azonban epepet sem rosz okai vannak: a házastársak fiatalemberek ezt az út választják, hogy az esküvőre ki a szülőktől behívjuk hozományát.

A kerékpár hazája. A múltán lehet a kerékpár használni. Hárommilliókét a német lakosa közül kétfelét a szökevényeknek a kerékpárban valóban csak a kisgyerekek és az agok nem kerékpároznak.

Orvosi tanácsadó

A tanácsadó levélhez mellékelni kell, az orvosi levélhez pedig az Est belyben is lehet küldeni.

A kérdéses földterület a vár körzöletéi Szövetkezet útján lehet. Sokgyermekes családok a szövetkezetek igen előnyös mellett a népek segítségére. A szövetkezet képezi a szövetkezetek legfontosabb feladatát, így a szövetkezet kedvező fogják előnyösen hal gyermeke van. Forrás alopáni hivatalhoz.

Z. G. A magas törzsű Pónyik almafajta ma azért nem ültetik, mert 18-20 éves kora előtt nem fordul termőre. A mai gyors és lázas gazdasági élet mellett ez a tulajdonsága értékéből sokat von le. Van ma elég sok kipróbált fajta, amelyeknek ültetésén révén hamar terméshöz lehet jutni.

Ny. A. Bűnvádi eljárás alatt levő egyének ültetve nem kaphatnak. Forduljon a körjegyzőséghez, onnan mindeure névze kap részletes felvilágosítást.

M. P. Lucernát ne vessen a gyümölcsösbe, mert a lucerna mélyre hatoló gyökerei elszívják a táplálékot a fától. A löhere sekélyebben gyökerezik, így annak vetése helyesebb. Általában azonban legjobb a gyümölcsös talaját állandó művelés alatt tartani. Így teremnek a fák legjobban.

Z. F. Italmérés cegedélyt csak keresztény, magyar állampolgár kaphat. Forduljon a járási Főszolgabíróséghez. Onnan a beadandó okmányokra névze is felvilágosítást kaphat.

D. J. Kérdezze meg az illetékes adóhivataltól. Általában a vagyon-és jövedelem-adót a lakhely szerint illetékes adóhivatalnál lehet fizetni. A több helyen kirótt vagyonadót egyesíteni lehet. Hangsúlyozzuk, forduljon felvilágosításért az adóhivatalhoz. Ott a feltevése névze is kaphat tanácsot.

K. L. Ha őszi bűnjának a fajsúlya nem érte el a 70 kilogrammot, szerzesen be másolnann vetőmagot, - ha nem talál megfelelőt. Amennyiben nem vásárolhat alkalmas magot, végezzen csirázataási próbát és a próba eredményeképpen vessen arányosan több vetőmagot. A vetéssel még nem késelt el, azonban minél később vet, annál több magot kell számítani bizonyos nagyságú területre.

V. F. A Székely Hadosztály Egyesület Kolozsvári Főszékének (Unió-utca 12) rendes tagjai azok lehetnek, kik a hadosztályban teljesített szolgálatukat megfelelő okmányokkal igazolni tudják, vagy ennek hiányában az illetékes járási vagy vármegyei katonai parancsnok előtt eskü alatt két bajtárs igazolja. A belépési nyilatkozathoz csatolni kell: egy drb. erkölcsi bizonyítványt és egy nemzetbűnségi igazolványt. Amennyiben Főszékünk az illető érdemesnek találja a felvételre, úgy arról őt értesíti és a Székely Hadosztályban teljesített szolgálatának elismeréséért feltérjesztést tesz a hadosztály Főparancsnokának a nemzetvédelmi kerest adományozása végett. A Székely Hadosztály volt tagjai kötelesek részt venni a katonai átképzésen, sőt ha arra szükség mutatkozik, mozgósítás esetén önként fegyvert fognak és hárterti szolgálatra jelentkeznek.



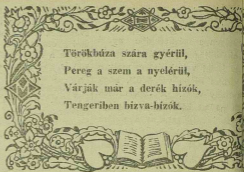
Alább felsorolnánk köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőket: R. J. Csánfaló, O. L. Aszonyvávár, K. M. Lajosmáza, Zs. I. Oszdola, A. L. Kolozsborsza.

ELOFIZETŐINKHEZI Tudomására hozzuk az érdekelteket, hogy Vincefely Sándor székelyföldi megbízottunk bűnjelése mellett Máthé Lajos is végez ezennél lapunk érdekében munkát. Nevezett most Csík megyébe ment és később a Székelyföld többi megyéit keresi fel, hogy az ottani hátrálékosított a díjat felvegye. Köszölkébezt előfizetőinkkel, hogy Máthé Lajosnak kijuztatják hátrálékokat, mert most említették, ő most a mi szolgálatunkban áll. Tóth Imre, a másik megbízottunk Szilágy megyében dolgozik és hasonlóképpen az ottani előfizetők is fizessék ki a díjat megbízottunknak. Ugyancsak kiement megbízottunk Udvarhely megyébe is.

Abova ezidő szerint nem küldetünk megbízottat, azon helyekre postautalványt küldünk, amelyben feljuttatjuk a f. év végéig esedékesé vált díjat. Kérjük előfizetőinket, hogy hátrálékaikat ezen postautalvány felhasználásával küldjék be küldőhivatalunkhoz.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. S. Marosvécs 11.20, Ifj. G. M. I. alszeri Zsok 6.20, Sz. I. Dös 6.20, F. B. Szatárnémeti 41.20, V. Gy.-né Arkos 4.70, Zs. I. Bikfalva 2.70, J. I. Csomortán 6.20, L. A. Felsőcserháton 6.20, özv. T. L.-né Kászonaltis 6.20, P. D. Kézdiszentlélek 9, N. A. Mergyeszeg 6.20, B. A. Iszlo 6.20, M. P. Tökös 6.20, B. F. Söfalva 6, L. B. Kézdimartonos 6.20, V. S. Kisborosnyó 3.20, J. I. Felbőbánya 6.20, B. J. Barót 6.20, F. Szöv. Bikfalva 5.20, Dr. I. S. Kézdivásárhely 6.20, F. Z. Esztelek 6, özv. P. J.-né Maksa 6, Kaszinó Sepsiszentgyörgy 3 (r. 1941. VII. 1-ig), id. K. A. Nagygyere 6.20, Sz. A. Kispályon 6.20, özv. P. S.-né Mármarossziget 6, B. J. Tekerőpaták 11.20, Sz. S. Barót 6, T. M. Bölön 6.20, B. G. Köpec 11.20, B. G. Kisborosnyó 4.96, A. I. Középpajta 6, Cs. J. J.-6 Holtmaros 6.20, M. L. Koltó 4.30 L. P. A.-6 Somkerék 6.20, Sz. A. No szoly 3.20, S. J. Érsemlyén 6.20, Gy. M. Székelyudvarhely 11.80 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSY BELA DR.
Feltétlenül küldje: TÓTH KALMAN.



Törökbúza szára gyérül,
 Pereg a szem a nyeléről,
 Várják már a derék hizók,
 Tengeriben bizva-bizók.

Tanuld meg!

Tojás tartatása forró vízbe való mártással.

Ha a tojást forró vízbe mártjuk, héja alatt vékony rétegben a feléje megárad. Ez úgy tartatja a tojást, mint a hég bevonására használt anyagok. Mérsékelt a vízvesztéget és meggátolja a levegő behatolását a tojásba. Tekintettel azonban arra, hogy a forró vízbe való mártás alkalmával a héjon könnyen keletkezhetnek finom repedések, amelyeken át fertőző csúrok juthatnak a tojásba, ezt az eljárást csak megfelelő kísérletezés után és nagy gyakorlatlal szabad alkalmazni.

Mire vigyázzunk a gyümölcsraktározásnál?

A gyümölcs mindig értéke képszel, akár a fán van még, vagy a raktárba került, sőt a jól raktározott gyümölcs értéke csak növekedett, mert a jól telet gyümölcs értéke az őszi értéknek 3-4-szeresére is emelkedhet. Ez a nagy értékemelkedés megéri tehát, hogy a gyümölcsöt a téli raktározás alatt is gondozzuk. Elsősorban is lehetőleg oly helyen raktározzuk el a gyümölcsöt, ahol azt fagy nem érheti. A helyiség legyen hőös, de a hőmérséklete állandó legyen lehetőleg. Legjobb 2-6 fokos átlagos hőmérséklet, mert ebben a kárt okozó gombák még nem tudnak kedvezően fejlődni. Mélegebb helyiségben a penész és rothadást okozó gombák szinte buján fejlődnek, a gyümölcsöt elpusztítják. A nedves melegben különösen a raktári varasbetegség okoz sok bajt. Elég, ha a leszedett gyümölcsön néhány spóra (melyet észrevenni nem tudunk) bekeverül a raktárba, hogy ott a betegség kifejlődjön. Ezért kell lehetőleg a gyümölcs-szedés előtt még egyszer permetezni a varasbetegség ellen. A gyümölcsöt a polcokon úgy helyezzük el, hogy azok ne érjenek egymáshoz. Egyik ne rothassza a másikat érintkezés folytán. Ha ládákbán tartjuk a gyümölcsöt, ezt gyakran át kell válogatni, a hibásakat el kell távolítani. A raktári helyiség kellő páratartalmáról is gondoskodni kell, mert a száraz levegőben a gyümölcs sok vizet veszít, rancos lesz, míg a párás, nedves levegőben üde marad.

Tanuljon illemet az ifjúság.

Egy dúsgazdag amerikai özvegy 50 ezer dollárt adományozott az egyik amerikai egyetemnek, hogy illemtan tanácskört állítson fel — az ifjúság számára. Az adakozó indokolásában elmondja, hogy a mai ifjúság nem eléggé felelősségteljes és illemtudó. Ezért feltétlenül szükséges, hogy ezen a téren oktatásban részesüljön. Az érdekes megállapítás és adomány számunkra is alkalmas ad arra, hogy erre a nálunk is mindinkább jelentkező hibára az ifjúság figyelmét felhívjuk. Szerényiség és udvariasság az ifjúság legnagyobb dicsősége.

Miért fontos a gyümölcsfák kérgének tisztítása?

A gyümölcsfák kérgének tisztogatását a legtöbb nem végzi el, vagy ha el is végzi, csak felelősen történik, pedig ez a munka igen fontos, mert ezzel kártevőt tudunk elpusztítani. Ha egy zuzmóval fának a kérgét leháparjuk valamely edénybe és azután parébot átvisszajük, akkor abból egész kis rothamény kerül ki. A fontosabb kártevők közül ott az almamoly beryóit, a zuzmó erdőszerű sűrűje helyet biztosít számára. Ebbe a zuzmóerdőbe hátrá líre a bimbólikasztó bogár is. Azután háromféle is itt telel, a bíboros-kékes fényű almaeszeleny, az eszeleny és a vörös eszeleny. Sok esetben a hajtáslényt (kék színe van) is itt találjuk a zuzmó kevelőbarkákából is jut a moha, a zuzmó közé. A jó fedezék szolgálta a zuzmó, mert a kekes-zuzmó között alig lehet észrevenni a vértető gyapragópillék hernyói által rágott csatornák bejáratát. dőleg borul a zuzmó tömkelege. A kaliforniai példán könnyen eltűnik a zuzmóerdőben anélkül, hogy meg tudnánk állapítani. Ha azonban a zuzmót, távolítottuk a fáról, ezeknek a kártevőknek az elzárjuk meg ezzel, ezeket is pusztítottuk egyúttal.

Két csavargó



- Halászol?
- Igen. Nem is hiszed, milyen izgató a vesztés!
- Micsoda vesztés? A halászat?
- Az. Ugyanis nincs halászat engedélyem.